

2023_Anul Aurel C. POPOVICI (XV): cele mai însemnate momente în viața omenească ...! - spiritul materialist al veacului ne rupe cu sine, iar egoismul ne conduce ideile și faptele?

tribunism

șagunism

Aurel C. Popovici

student

Forme și fond în cultură!

Spiritul materialist al veacului ne rupe cu sine, iar egoismul ne conduce ideile și faptele.

numerus sunt et fruges consumere nati

nașterea, căsătoria și moartea!

Cine nu cunoaște mulțimea motivelor străine, cari singure fac posibilă în zilele noastre căsătoria?

TRIBUNA 1884

Anul tribunistului Aurel. C. Popovici

Invităm cititorii să descopere opiniile studentului Aurel C. Popovici, apărute în revista „**Familia**” nr. 37(Oradea-mare, 14/26 septemb. 1886) în articolul „**Forme și fond în cultură**”; Reproducem selectiv: «Nu poate avea nime decât un sentiment de aprobare pentru cei ce odihnesc o bucățică de timp în club, cafenea etc. cetind ziare, schimbând vr’o idee etc., dar e foarte regretabil obiceiul celor ce petrec o după-amiază, une-ori chiar noapți întregi, cu jocurile deosebite.

Acestui soi de oameni le zice gura poporului „**oameni cu slăbăciuni**”, „**pătimași**”, dar e foarte tristă experiența, că „**oamenii cu patimi**” alcătuesc un număr înfiorător în raport cu restrânsa noastră clasă inteligentă.

Un semn însă și mai trist al aparentei noastre înaintări este faptul, că mare parte din clasa oamenilor noștri de industrii încă s’a hiper-civilizat, prăpădind timpul scump de muncă serioasă cu petrecerea sistematică prin cafenele, birturi, etc. și îndeletnicindu-se cu plăcerile ce le pot întinde aceste instituții. Și sunt mari pierderile ce rezultă pentru societatea noastră și din această regretabilă stare de lucruri. Timpul prețios petrecut în chipul acesta, se prăbușește fără a fi avut un spor cât de mic, în noianul vecinicii; bani crunți se pierd mereu pentru slăbiciuni ce ne stăpânesc; constituții fizice sănătoase se ruină, familii singure pătinesc cu deosebire și poporul în general, căci vremea și paralele risipite, iar

sănătatea bântuită în chipul acesta, cât bine ar putea produce pentru individ și pentru popor, dacă s'ar face de toate aceste întrebuințarea cuvenită?

Astfel se facă sunt mulți aceia cari: „**numerus sunt et fruges consumere nati**” (n.r.: *se numără și se nasc pentru a consuma recolte*) *** **Spiritul materialist al veacului ne rupe cu sine, iar egoismul ne conduce ideile și faptele.**

Facem ce facem pentru popor cu nouă gânduri pentru eu-l nostru și cu unul pentru popor. **Formele le alcătuim pentru popor, iar fondul, sâmburele-l rezervăm pornirilor egoiste.** Avem multe straturi democratice în societatea noastră. Precum în alte locuri, alte vremuri și alte neamuri, tot așa și la noi astăzi democratismul propagat de unii și alții, în prea multe casuri a ajuns să fie pur și simplu un aparat de exploatare. Grăim, declamăm cu mult patos pentru binele poporului, în public: primim cu sentimentul egoismului adăpat, felicitările, cuvintele măgulitoare ale spiritelor mărginite și exploatăm care cum putem pe bietul țăran, fără a ne face treabă de conștiință din isbitoarele contraste în faptele noastre. **Toată clasa noastră așa zisă „cultă” trăește după munca țăranului, dar oare câți sunt aceia din această clasă, cari din adevărata durere de inimă pentru soarta poporului, din abnegațiune veritabilă, din nobile porniri, muncesc și ei într'adevăr pentru reala lui desvoltare?**

Puțini și aceștia sau dela fire sunt înzestrați cu sentimente nobile, sau o educațiune temeinică i-a format stăpâni asupra tuturor pornirilor lor. Dar pentru că natura numai arareori înzestreză pe om cu porniri stămpărate și pentru că la noi în deosebi educațiunea a apucat pe direcțiuni greșite, greșite cu deosebire în practică: de aceea **roadele educațiunii, cultura, la noi în cele mai multe casuri este numai formală, în altele aparentă, iar peste tot este lipsită de baze sănătoase**».

Articolul „**Forme și fond în cultură**” a continuat în revista „**Familia**” nr. 38 din 21 septembrie st.v./ 3 octombrie st.n. 1886: «**III. Viața familiară.** Este hotărâtoare însemnătatea ce o are familia în întregul societății omenești și aceasta pentru că societatea omenească se alcătuește din familii. **Societățile în cari viața familiară este neconținut pe desvoltate, acele societăți se ridică.** Curentele materialiste ce domnesc, în zilele noastre, fac, în parte, că abia putem grăi despre viața familiară în sensul, de care fără încetare ar trebui să se apropie desvoltarea ei, cu deosebire la noi. Vom vorbi despre viața familiară, după ce vom fi zis câteva cuvinte despre **izvorul ei: căsătoria.**

Cel mai sfânt pas ce-l poate face omul în viață este netăgăduit **căsătoria.** Sfânta Scriptură zice, că **cele mai însemnate momente în viața omenească sunt nașterea, căsătoria și moartea.** Scopul căsătoriei este conservațiunea genului și punctul acesta este scop comun în toată lumea viețuitoare. Conservațiunea o numesc teologii a doua creațiune și astfel dela sine se înțelege sfințenia căsătoriei. Însă afară de scopul de căpetenie fizic, are căsătoria un scop de căpetenie moral: educațiunea și în această vedere căsătoria este sfântă statului și lumii, pentru că nimic nu se naște, ci se crește pe seama statului și a lumii.

Părinții au datorința a crește în născutul lor nu numai pe om, ci și pe cetățeanul statului și al lumii; datorința lor este a-și crește copiii de astfel ca prin fiecare om societatea omenească să câștige și astfel scopul ajuns al educațiunii familiare sfințește căsătoria. De aceea **iubirea și stima copiilor față cu părinții lor** se regleză după gradul educațiunii ce li s'a dat din partea acestora în proporțiune cu gradul posibilității date. Copiii datoresc mai mult crescătorilor decât genitorilor lor, de aceea părinții adevărați sunt datori a fi cei dintâiu și mai influențatori educatori ai aceloră căroră li-au dat viață. Prin urmare, dacă este sfânt și atât de însemnat în viața omenească, pasul ce-i zicem căsătorie; dacă ținem a ne dovedi vrednici de clasificațiunea om și astfel dacă tindem la scopul de căpetenie moral al căsătoriei și în sfârșit,

dacă într'adevăr dorim ca legătura această sfântă și prea des absolut indisolubilă să devină pentru noi un izvor de adevărată fericire familiară, să devină de astfel ca să nu avem cuvinte a ne teme că mai curând sau mai târziu ne va roade căința de pasul făcut: atunci **la încheierea acestui act sfânt** și atât de momentuos în viața omenească avem lipsă de cel mai mare cumpăt, de cea mai coaptă judecată. Deosebirea între chipul cum ar trebui să se facă și cum se face în realitate căsătoria pretutindeni, dar special la noi, trebuie să ne dumirească pe ori care om de bine. Ca să putem dovedi greșelile ce se fac la închierea acestei legături, anticipăm, că educațiunea ce se dă în zilele noastre ambelor secse, este în cea mai mare parte a ei greșită și ne rezervăm a dovedi afirmațiunea aceasta amarnic adevărată, în capitolele respective. Tineri cu creștere pro-forma și fete cu o educațiune de șablon pășesc la actul căsătoriei.

Cine nu cunoaște mulțimea motivelor străine, cari singure fac posibilă în zilele noastre căsătoria?

Isprăvite odată formalitățile de „studii”, tineretul însurățel pleacă în cunoscutul „pețit”. I s'a spus că colo și colo este o fată cu o zestre mare, o fată „plină de bani”, că nu e tocmai urâtă, că a umblat în vr'un institut de creștere, într'un „Kloster”, că știe franțuzește, nemțește, pian etc. **Vine vremea că tinerii „se văd”**. **Se face obicinuita vizită de introducere, de cunoștință (!)**, se schimbă câteva banalități de rând, se mai repețește de vr'o câteva ori visita, se mai danțează la ocazie un vals și sau tânărul însuș sau represintantul său vine să parlanezeze cu socrii în spe sau cu increzuții acestora, despre **punctele de căpetenie în căsătoriile acestea, despre zestre**. După nițică sau mai multă gură, oamenii se înțeleg și treaba e pe încheiate. Se sfătuesc socrii, iar părinții se văd mulțămiiți cu viitorul ginere. Îl găesc plăcut la vorbă, frumușel la chip, dar cu deosebire le place calitatea sa de doctor, ofițer, amployaiat, etc.»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2023-anul-a-c-popovici-xv-cele-mai-insemnate-momente-in-viata-omeneasca--spiritul-materialist-al-veacului-ne-rupe-cu-sine-iar-egoismul-ne-conduce-ideile-si-faptele-169419.html>

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

2023 - Anul A.C. Popovici (XV): cele mai însemnate momente în viața omenească ...! - spiritul materialist al veacului ne rupe cu sine, iar egoismul ne conduce ideile și faptele?

Marius HALMAGHI 09.04.2023 22:50 210 vizualizari 0 comentarii

OFERTA
ELIT
SCOLA DE SOFERI

În: *Tribuna*, 9 aprilie 2023